

Datum raadsvergadering : 30 november-2023
Onderwerp : Bebouwde komgrens (Wnb) en Bomenverordening Ouder-Amstel
Portefeuillehouder : Paulette Koek-Baks
Datum raadsvoorstel : 27 oktober 2023

Samenvatting

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming is het niet meer toegestaan om de gemeentegrens aan te houden als bebouwde komgrens. Dit is het geval bij de gemeente Ouder-Amstel. Vanuit jurisprudentie is gebleken dat een bebouwde komgrens alleen kan worden aangewezen voor een gebied waar daadwerkelijk bebouwing aanwezig is of binnen afzienbare tijd ontwikkeld wordt. De begrenzing dient dus te worden aangepast.

Bomenverordening Ouder-Amstel

De bomenverordening dient te worden geactualiseerd in het kader van de Wet natuurbescherming. De huidige bomenverordening is gebaseerd op de vervallen Boswet. Technisch gezien heeft de huidige Bomenverordening nu geen juridische grondslag meer. Dit betekent dat de regelgeving geen basis is voor rechtelijk handelen. Door de verordening te actualiseren met verwijzingen naar de juiste wetgeving en de juiste bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming zullen de regels weer geldig zijn. Daarnaast is er rekening gehouden met de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking treedt. Na 1 januari 2024, met inwerkingtreding van de omgevingswet, is deze verordening van toepassing binnen de bebouwde kom en ook van toepassing buiten de bebouwde kom voor zover het Besluit activiteiten leefomgeving niet van toepassing is.

Wat is de juridische grondslag?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Door artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming wordt gesteld dat de bebouwde kom grens de werkingssfeer is van de houtopstanden. De regels die zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming zijn op grond van artikel 4.1 niet van toepassing op gebieden die in de bebouwde kom van een gemeente zijn opgenomen. De regels in het kader van artikel 4.1 Wet natuurbescherming die niet van toepassing zijn voor bomen buiten de bebouwde komgrens, zijn apart opgenomen in de bomenverordening. Dit heeft als gevolg dat voor het kappen van houtopstanden die gelegen zijn binnen en buiten de bebouwde kom, een vergunning moet worden aangevraagd met uitzondering van houtopstanden die onder de wet natuurbescherming vallen.

Bomenverordening Ouder-Amstel

De huidige Bomenverordening is gebaseerd op de vervallen Boswet. Er is dus geen juridische grondslag meer voor de verordening. Deze dient te worden geactualiseerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat de regelgeving geen basis is voor rechtelijk handelen. Door de verordening te actualiseren met verwijzingen naar de juiste wetgeving en de juiste bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming zullen de regels weer geldig zijn.

Wat is de voorgeschiedenis?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

De bebouwde kom grens geeft in definitie het gebied aan dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft en waarin veel mensen per oppervlakte-eenheid daadwerkelijk wonen of verblijven. Deze grens moeten wij in het kader van de Wet natuurbescherming actualiseren.

Bomenverordening Ouder-Amstel

De huidige Bomenverordening is gebaseerd op de vervallen Boswet. Er is dus geen juridische grondslag voor de verordening. Deze dient te worden geactualiseerd in het kader van de Wet natuurbescherming.

Waarom dit raadsvoorstel?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Met ingang van de Wet natuurbescherming is het niet meer toegestaan om de gemeentegrens aan te houden als bebouwde komgrens. De bebouwde kom grens is destijds van de Boswet vastgesteld en nagenoeg volledig op de gemeentegrens gelegd. De Boswet is inmiddels opgegaan in de Wet natuurbescherming. Onlangs bleek vanuit jurisprudentie dat een bebouwde komgrens alleen kan worden aangewezen voor een gebied waar daadwerkelijk bebouwing aanwezig is of binnen afzienbare tijd ontwikkeld wordt. De begrenzing zoals deze nu is vastgesteld voldoet niet aan deze richtlijn en dient te worden aangepast.

Bomenverordening Ouder-Amstel

De huidige Bomenverordening is gebaseerd op de vervallen Boswet. Er is dus geen juridische grondslag voor de verordening. Deze dient te worden geactualiseerd in het kader van de Wet natuurbescherming.

Wat gaan we doen?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

De nieuwe bebouwde komgrens is opgesteld zoals weergegeven in de bijlage. De geactualiseerde tekening van de bebouwde kom in het kader van artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, voldoet aan de richtlijnen. Voor het bomenbestand betekend dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen binnen en buiten de bebouwde kom. Dit wordt in de bomenverordening verder uitgewerkt.

Bomenverordening Ouder-Amstel

De nieuwe Bomenverordening is opgesteld in het kader van de Wet natuurbescherming. Het grote verschil is dat in de oude verordening geen onderscheid werd gemaakt tussen

binnen en buiten de bebouwde kom. Om de regelgeving van toepassing te laten zijn zowel binnen als buiten de bebouwde kom is er onderscheid gemaakt in houtopstanden en solitaire bomen binnen en buiten de bebouwde kom (voor zover de Wet natuurbescherming niet van toepassing is). Verder is de bomenverordening geactualiseerd, door hoofdzakelijk juridische verwijzingen aan te passen met daarbij de noodzakelijke toevoegingen. Verder zijn er inhoudelijk dingen verplaatst om de leesbaarheid te vergroten en door onderwerpen onder te brengen in eigen artikelen (zoals monumentale bomen van de bomenlijst).

Er is ook een brug gemaakt naar de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking treedt. Na 1 januari 2024, met inwerkingtreding van de omgevingswet, is deze verordening van toepassing binnen de bebouwde kom en ook van toepassing buiten de bebouwde kom voor zover afdeling 11.3 van Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) niet van toepassing is.

Wat is het maatschappelijke effect?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Bij het vaststellen van de voorgestelde bebouwde komgrens kunnen gestelde regelingen in het kader van de Wet natuurbescherming worden toegepast. De vaststelling is noodzakelijk om het vergunningstelsel te hanteren.

Bomenverordening Ouder-Amstel

Aanpassing is noodzakelijk omdat zonder het actualiseren van de bomenverordening de gemeente geen kap vergunningstelsel kan hanteren ten aanzien van houtopstanden en bomen omdat er geen juridische grondslag is.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Aanpassing van de bebouwde komgrens is noodzakelijk omdat de huidige grens niet aan een uitspraak van de rechtbank lijkt te voldoen. Uit deze uitspraak volgt dat een gemeentegrens niet zonder meer als bebouwde komgrens mag gelden (Rechtbank Oost-Brabant in 2018 [ECLI:NL:RBOBR:2018:3110](#)). De bebouwde komgrens moet rondom een stedelijk gebied liggen, hierbij is van belang waar de bebouwing feitelijk (nagenoeg) ophoudt. Kortom, de bebouwde komgrens moet rond stedelijk gebied met daarbij aanwezige of nog te realiseren bebouwing worden getrokken. Doordat de huidige bebouwde komgrens nagenoeg gelijk is met de gemeentegrens, lijkt dit dus in strijd te zijn met deze rechterlijke uitspraak.

Het gaat hier om een wettelijke toepassing waarbij is gekozen om zo dicht mogelijk bij de toepasbaarheid van de voorgaande bomenverordening te blijven. Dit betekent dat de voorgestelde bebouwde komgrens kleiner is gemaakt dan de gemeentegrens in lijn met voornoemde rechterlijke uitspraak. Er is dus voor gekozen om de grens te bepalen rondom stedelijk gebied waarin wij ook aan kernen grenzende snelwegen meenemen. Hierlangs staan namelijk bouwwerken zoals geluidsschermen of die zij daar al gepland. Ook staan er andere bouwwerken geen gebouw zijnde naast en boven de bedoelde wegen.

Deze werkwijze is een interpretatie van genoemde rechterlijke uitspraak. Omdat het geen uitspraak van de Raad van State is, en de wetstekst zelf ook interpretatie vraagt, bestaat er een risico dat derden onze interpretatie niet zouden willen volgen en tegen dit besluit zullen opkomen. Het is in dat geval aan de rechter om onze interpretatie te beoordelen.

Een vastgestelde begrenzing van de bebouwde kom geeft de mogelijkheid om een vergunningstelsel voor het kappen van bomen te hanteren;

De bebouwde kom bepaalt het gebied waarop een bepaalde regeling betrekking op heeft (de werkingssfeer). In het kader van houtopstanden zoals opgenomen in artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming regelt de bebouwde kom de werkingssfeer. De regels die zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming zijn op grond van artikel 4.1 niet van toepassing op gebieden die in de bebouwde kom van een gemeente zijn opgenomen. De

regels in het kader van artikel 4.1 Wet natuurbescherming die voor de bomen binnen de bebouwde komgrens gelden, zijn opgenomen in de APV. Dit heeft als gevolg dat voor het kappen van houtopstanden die gelegen zijn binnen de bebouwde kom, een vergunning moet worden aangevraagd. Het gaat hierbij om een waardevolle boom of een boom in een waardevol gebied volgens, in overeenstemming met de Lijst Waardevolle Bomen *Inwerkingtreding van de Omgevingswet*

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de bebouwde komgrens kunnen worden gebruikt voor als 'bebouwingscontour houtkap' voor het toekomstig omgevingsplan. Echter moet wel worden meegegeven dat met de inwerkingtreding van de Omgevingswet er een bevoegdheidsafbakening voor de gemeente van kracht is betreft de regelgeving van houtkap buiten de gestelde bebouwingscontour houtkap. Dit betekent dat gemeenten geen regels over het vellen en beheren van houtopstanden buiten de bebouwde kom meer kunnen stellen, behalve voor specifieke houtopstanden zoals omschreven in het Besluit activiteit leefomgeving.

Bomenverordening Ouder-Amstel

Het betreft een wettelijke toepassing waardoor er geen andere keuzemogelijkheden zijn. Aanpassing is noodzakelijk omdat zonder het actualiseren van de bomenverordening, de gemeente geen kap vergunningstelsel zal kunnen hanteren ten aanzien van houtopstanden en bomen omdat er geen juridische grondslag is.

Inwerkingtreding van de Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de Wet natuurbescherming komen te vervallen. Een deel van de regelgeving van de Wet natuurbescherming zal overgaan in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal) en in de omgevingswet. In de nieuwe verordening is hieraan gedacht door een brug te slaan naar de juiste artikelen in de het Bal en de Omgevingswet. Zo blijven de regels van toepassing in de overgangperiode naar het Omgevingsplan.

Korte toelichting Omgevingsplan

Onder de Omgevingswet wordt er gewerkt met een aantal kerninstrumenten. Het Omgevingsplan is hier er één van. In het omgevingsplan worden alle toetsingsregels over de fysieke leefomgeving van de gemeente opgenomen. Waaronder die van bomen. Het is belangrijk dat dan regels over bomen op een integrale manier worden uitgewerkt in het omgevingsplan. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt er een overgangsfase ingezet. Dit betekent dat de gemeente tot 2031 de tijd heeft alle verordeningen om te zetten in het omgevingsplan, er wordt voorkomen dat er tijdelijk geen regelgeving is.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Het is een opzichzelfstaand document en heeft geen invloed op andere documentatie. Het is wel een noodzaak omdat het document noodzakelijk is voor het hanteren van het vergunningstelsel. Zonder de vaststelling van een bebouwde komgrens in het kader van artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming is het niet mogelijk voor de gemeente om een vergunningstelsel te hanteren ten aanzien van houtopstanden.

Bomenverordening Ouder-Amstel

Met het vaststellen van de nieuwe bomenverordening wordt de gemeente weer in staat gesteld een kap vergunningstelsel te hanteren ten aanzien van houtopstanden en bomen omdat er bij het vaststellen de juridische grondslag wordt hersteld.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Er zijn geen andere partijen betrokken aangezien het om een wettelijke toepassing gaat.

Bomenverordening Ouder-Amstel

Er zijn geen andere partijen betrokken aangezien het om een wettelijke toepassing gaat, en er technische gezien geen andere regels zijn opgenomen in de bomenverordening.

Wat is het vervolg?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Na het besluit van de raad wordt aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland gevraagd om in te stemmen met de nieuwe begrenzings in het kader van de Wet natuurbescherming. Na de vaststelling zal de nieuwe bebouwde komgrens worden gepubliceerd

Bomenverordening Ouder-Amstel

Na het besluit van de raad zal de bomenverordening Ouder-Amstel worden gepubliceerd.

Hoe monitoren en evalueren we?

Bebouwde komgrens in het kader van de Wet natuurbescherming

Na het vaststellen zal de bebouwde komgrens is het document waarnaar verwezen wordt bij regelingen in het kader van de Wet natuurbescherming. Bij grote ontwikkelingen zal de komgrens mogelijk weer moeten worden geactualiseerd.

Bomenverordening Ouder-Amstel

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen de regels van de bomenverordening een plek moeten krijgen in het omgevingsplan. Het is daarbij van belang dat in de omgevingsvisie het specifiek belang van bomen worden geborgd zodat bomen een rol krijgen bij specifieke maatschappelijke opgaven. Dit legt het fundament voor het beleid. Het omgevingsplan gaat dan uit van functie en/of regels. Zo kunnen specifieke regels van de bomenverordening worden geïntegreerd in het omgevingsplan.